

REGISTERBLAD

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I JÖNKÖPINGS LÄN

NRO06010 INGERYSDALEN

Kommun: Jönköping (80)

Kartblad: 7ESV 7E 4d

Area: 111 ha

Naturgeografisk region: 13 Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: -

Agrara kulturlandskapsregioner: -

Landskapsform: Spricklandskap och kullig terräng med relativ höjd 20-50 meter

Riksvärde

Kanjon	Talus
--------	-------

Värdeomdöme: Ingerydsdalen är av geovetenskapligt värde för tolkningen av inlandsisens avsmältning och Vätterissjöns tappning mot öster. Dalen och de avlagringar av gamla älv- och svämsediment som finns öster om denna visar på en mycket kraftig issjötappning. En tunn glacial lera i botten av dalen tyder på en avsänkning av en högre liggande issjöyta till nivån för en kvarvarande issjö i dalstråket vid Bunn.

Huvudkriterier: A, E

Förutsättningar för bevarande: Åtgärder som innebär ingrepp i dalsidor, rasbranter och mark inom området bör inte komma till stånd.

Säkerställande: -

Områdets huvuddrag: Ingerydsdalen öster om Ölmsstad är en djupt nedskuren av vattenmassor påverkad sprickdal med talusbranter. Området är geovetenskapligt värdefullt för tolkningen av inlandsisens avsmältning och Vätterissjöns utveckling genom issjötappningar. Den är särskilt intressant som markant tappningsdal. Issjön i Landsjäddalen och dess nordliga förlängning vid Brötjemark var en stor sammanhängande issjö. Genom kartläggning av högsta nivån för glaciala finsediment har man funnit en högre nivå 225 m.ö.h. vid Skärstad och en lägre nivå 200 m.ö.h. vid Ölmsstad - Brötjemark. Den lägre nivån har sannolikt uppkommit efter en sänkning av issjöns yta genom Ingerydsdalen vid det tillfälle denna frilades från inlandsisen. Genom sänkningen kom denna issjö i nivå med den i Bunnområdet. Utanför mynningen av Ingerydsdalen finns en solfjäderformigt utbredd avlagring som består av mycket grovt blockigt stenigt älvgrus. Materialet är uppenbarligen vattentransporterat och visar på en mycket kraftig genomströmning av vatten från väster till öster i Ingerydsdalen. Avlagringen liksom botten av dalen överlagras inom vissa partier emellertid av en tunn glacial lera. Detta visar att avlagringen ej bildats vid en ren tappning utan sannolikt endast vid en sänkning av en högre liggande issjöyta i Landsjäddalen till en nivå för issjön i dalstråket vid Bunn. Efter detta avsattes den glaciala leran på avlagringen och i Ingerydsdalen.

Anmärkningar: -

Referenser:

Lagervall B, 1979: Ingerydsdalen, kartering utförd våren och sommaren 1979.

Svantesson S I, 1985: Beskrivning till jordartskartan Jönköping SV. Sveriges geologiska undersökning, ser. Ae nr 59.

Waldemarsson D, 1979: Studier av deglaciationen inom Jönköpingsområdet. Univ. Lund, Dept. Quat. Geol. Report 19. Lund.